

C Javítások, bővítések

- Struktúranév típussá válik
- Csak preprocesszorral megoldható dolgok nyelvi szintre emelése (const, enum, inline)
- Kötelező prototípus, névterek
- Referencia, cím szerinti paraméterátadás
- Többarcú függvények (overload)
- Alapértelmezésű (default) argumentumok
- Dinamikus memória nyelvi szint. (new, delete)
- · Változó definíció bárhol

C++ programozási nvelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11 -:

Névterek, scope operátor

- A moduláris programozás támogatására külön névterületeket definiálhatunk.
- Ezek neveire (azonosítóira) a hatókör (scope) operátorral (::), vagy a using namespace direktívával hivatkozhatunk.

```
namespace Proba {
  int alma;
  float fv(int i);
  char *nev;
}
```

Proba::alma = 12; float f = Proba::fv(3); using namespace Proba; alma = 8; float f = fv(3);

C++ programozási nvelv

© BME-IIT Sz.I

2010.05.11.

Objektum

- OBJEKTUM: konkrét adat és a rajta végezhető műveletek megtestesítője
- · egyedileg azonosítható
- viselkedéssel és állapottal jellemezhető
- felelőssége és jogköre van
- képes kommunikálni más objektumokkal
- a belső adatszerkezet, és a műveleteket megvalósító algoritmus rejtve marad
- könnyen módosítható
- újrafelhasználható
- általánosítható

++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I.

2010.05.11. - 5 -

00 paradigmák

- egységbezárás (encapsulation)
  - osztályok (adatszerkezet, műveletek összekapcsolása)
- többarcúság (polymorphism)
  - műveletek paraméter függőek, tárgy függőek (kötés)
- példányosítás (instantiation)
- öröklés (inheritance)
- generikus adatszerkezet alapú megoldások

C++ programozási nyelv

© BME-IIT Sz.I.

010.05.11. - 6

Class Objektum osztály ≡ objektum fajta, típus (viselkedési osztály) Osztály ≠ Objektum Objektum ≡ Egy viselkedési osztály egy konkrét példánya.

objektumok

Létrehozás, megsemmisítés, értékadás

- Konstruktor
- // létrehozás
- default: X() // nincs paramétere automatikusan létrejön, ha nincs másik konst.
- másoló: X(const X&) // referencia paramétere van, automatikusan létrejön: meghívja az adattagok és ősök másoló konst.-rát, ha obj. egyébként bitenként másol.
- Destruktor // megsemmisítés
  - automatikusan létrejön: meghívja az adattagok és ősök destruktorát
- operator=(const X&) // értékadó operátor automatikusan létrejön: meghívja az adattagok és ősök értékadó operátorát, ha objektum, egyébként bitenként másol.

++ programozási nyelv

© BME-IIT Sz.I.

2010.05.11.

Konstruktor és destruktor

KONSTRUKTOR: Definíció és inicializálás összevonása. DESTRUKTOR: Az objektum megszüntetése.

class Komplex {
 double re, im;

ez az alapértelmezés

public:
Komplex() { }

// konstruktornak nincs típusa

Komplex(double r, double i) { re = r; im = i; } ~Komplex() {} // destruktornak nincs paramétere

};

Komplex k1; ideiglenes objektum

Komplex k2 = k1; // másoló (copy) konstruktorral

Komplex k3 = Komplex(1.2, 3.4);

C++ programozasi nyeiv

BME-IIT Sz.

Inicializálás miért más mint az értékadás?

- A kezdeti értékadáskor még inicializálatlan a változó (nem létezik), ezért nem lehet a másolással azonos módon kezelni.
- Mikor hívódik a másoló konstruktor?
  - inicializáláskor (azonos típussal inicializálunk)
  - függvény paraméterének átadásakor
  - függvény visszatérési értékének átvételekor
  - ideiglenes változók összetett kifejezésekben
  - kivétel átadásakor

C++ programozási nvelv

© BME-IIT Sz.I

10.05.11. - 10

Operátorok kiértékelése

- ha a bal oldal osztály, akkor meg kell vizsgálni, hogy van-e megfelelő alakú tagfüggvény
- ha nincs, vagy beépített típus, de a jobb oldal osztály, akkor
- meg kell vizsgálni, hogy van-e megfelelő alakú globális függvény

Mikor kell globális függvény?

- ha a bal oldal nem osztály (pl. 2 + X)
- vagy nincs a kezünkben (pl. cout << X)

C++ programozási nyely

© BME-IIT Sz.I.

010.05.11. - 11 -

A védelem enyhítése: friend

cout << k1 << k2;

C++ programozási nyely

© BME-IIT Sz.I.

2010.05.11. - 12 -

class Komplex { double re, im; public: Komplex(double r = 0, double i = 0): re(r), im(i) { } double Re() const { return(re); } double Im() const { return(im); } double Abs() const; }; double Komplex::Abs() const { return(sqrt(re*re + im*im)); } C++ programozási nyelv OBME-IIT Sz.l. 2010.05.11. - 13-

Konstans és referencia tag

- A konstans és a referencia kötelezően inicializálandó.
- Az inicializálást a konstruktor inicializáló listáján kell elvégezni, kivéve ha static.

```
class Valami {
    static const double pi = 3.14;
    const double szorzo;
    int &ref;
    public:
    Valami(double x, int& r) :ref(r), szorzo(x) {....}
};

programozási nyelv

© BME-IIT Sz.I.

2010.05.11.
```

Enum konstansok helyett

- Gyakori, hogy enum-ot használunk konstansok helyett
- Ha kívülről is el kell érni, akkor ugyanúgy publikussá kell tenni.

```
class Valami {
     enum { c0, c1, c5 = 5, c8 = 8 };
public:
     enum { jobbra, le, balra, fel };
....
};
```

Statikus tag

- Az osztályban statikusan deklarált tag nem példányosodik.
- Pontosan egy példány létezik, amit explicit módon definiálni kell (létre kell hozni).
- Minden objektum ugyanazt a tagot éri el.
- Nem szükséges objetummal hivatkozni rá. pl: String::SetUcase(true);
- Statikus tagként az osztály tartalmazhatja önmagát.
- Felhasználás: globális változók elrejtése

C++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05

Statikus tagfüggvény

- Csak egy példányban létezik.
- Statikus tagfüggvény nem éri el az objektumpéldányok nem statikus adattagjait.

```
class A {
   int a;
   public:
   static void f() { cout << a;}
};

+ programozási nyelv

© BME-IIT Sz.I. 2010.05.11. - 1
```

Alapértelmezett tagfüggvények

Konstruktor

default: X() // nincs paramétere
 másoló: X(const X&) // referencia paraméter

Destruktor

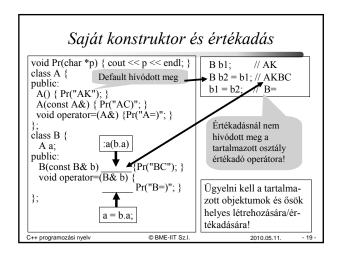
operator=(const X&) // értékadó

operator&() // címképző

• operator,(const X&) // vessző

A konstruktor/destruktor és az értékadó operátor alapértelmezés szerint meghívja az adattagok és ősök megfelelő tagfüggvényét. Ha azonban saját függvényünk van, akkor abban csak az történik, amit beleírtunk. Kivéve a konstruktor/destruktor alapfunkcióit (default létrehozás, megsemmisítés.)

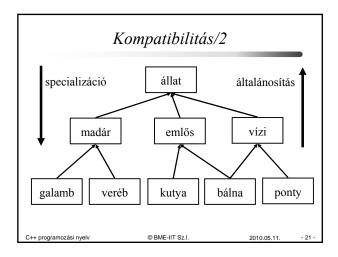
++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11

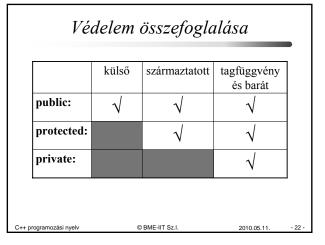

Öröklés

- Az öröklés olyan implementációs és modellezési eszköz, amelyik lehetővé teszi, hogy egy osztályból olyan újabb osztályokat származtassunk, melyek rendelkeznek az eredeti osztályban már definiált tulajdonságokkal, szerkezettel és viselkedéssel.
- Újrafelhasználhatóság szinonimája.
- Nem csak bővíthető, hanem a tagfüggvények át is definiálhatók.

C++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11. - 20 -

Mutatókonverzió

- Mutatókonverzió = rejtett objektumkonverzió
- Kompatibilitás: öröklés
  - kompatibilis memóriakép
  - kompatibilis viselkedés (tagfüggvények)

class Base { .... };
class PublicDerived : public Base { .... };
class PrivateDerived: private Base { .... };

C++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11. - 23 -

Konstruktor feladatai

- Öröklés lánc végén hívja a virtuális alaposztályok konstruktorait.
- Hívja a közvetlen, nem virtuális alaposztályok konstruktorait.
- Létrehozza a saját részt.
  - beállítja a virtuális alaposztály mutatóit
  - beállítja a virtuális függvények mutatóit
  - hívja a tartalmazott objektumok konstruktorait
  - végrehajtja a programozott törzset

Destruktor feladatai

- · Megszünteti a saját részt
  - végrehajtja a programozott törzset
  - tartalmazott objektumok destruktorainak hívása
  - virtuális függvénymutatók visszaállítása
  - virtuális alaposztály mutatóinak visszaállítása
- Hívja a közvetlen, nem virtuális alaposztályok destruktorait
- Öröklés lánc végén hívja a virtuális alaposztályok destruktorait

C++ programozási nyelv

© BME-IIT Sz.I.

2010 05 11 - 1

Lehet-e destruktorban virt. fv?

- · Lehet, de a működés hasonló.
- Virtuális destruktor használata dinamikus tag esetén viszont nagyon fontos.

```
class A {
    char *p;
    public:
    A() { ... }
    virtual \simA() { delete p; }
};

A *pa = new B;
    delete pa;

ha nem virtual, akkor
    nem hívódik meg \simB()

C++ programozási nyelv

© BME-IIT Sz.l.

2010.05.11.

class B :public A {
    char *p;
    public:
    B() { ... }
    \simB() { delete p; }
};

-27
```

Szabványos könyvtár (STL)

Általános célú, újrafelhasználható elemek:

- tárolók, majdnem tárolók
- algoritmusok
- függvények
- bejárók
- memóriakezelők
- adatfolyamok

http://www.sgi.com/tech/stl/

http://www.cppreference.com/cppstl.html

http://www.cplusplus.com/reference/stl/

C++ programozási nyelv

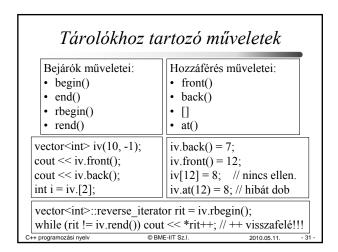
BME-IIT Sz.I.

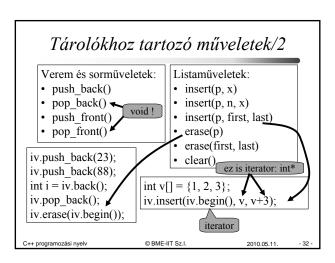
05.11. -

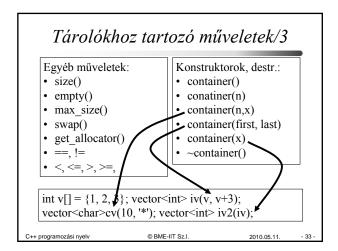
Tárolók (konténerek)

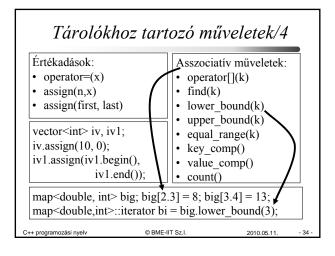
- · Tetszőleges adatok tárolására
- Sorban, vagy tetszőleges sorrendben érhetők el az adatok.
- Tipizált felületek

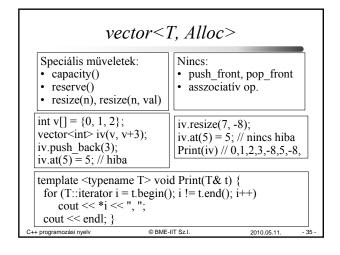
Szabványos tárolók vector map • list multimap set deque stack · multiset queue priority queue string array valarray · bitset © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11

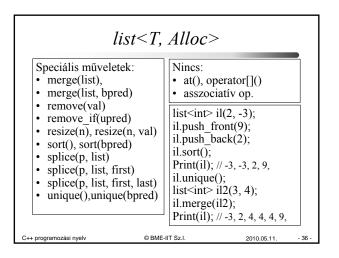

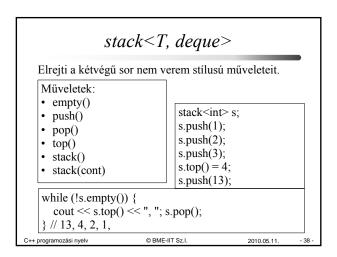

deque<*T*, *Alloc*> Kétvégű sor Nincs: Speciális műveletek: · asszociatív op. • resize(n), resize(n, val) deque<int> dq; dq.back() = 1;Print(dq); // 9, 6, -3, -3, -3, 1, dq.push back(6); dq.push_front(9); dq[2] = 2;Print(dq); // 9, 6, 2, -3, -3, 1, Print(dq); // 9, 6, dq.resize(6, -3);dq.at(3) = 0;Print(dq); //9, 6, -3, -3, -3, -3, if (!dq.empty()) Print(dq); // 9, 6, 2, 0, -3, 1, © BME-IIT Sz.I.


```
queue<T, deque>
Elrejti a kétvégű sor nem sor stílusú műveleteit.
 Műveletek:
   empty()
                              queue<int>q;
   push() -> push_back()
                              q.push(1);
   pop() -> pop_front()
                              q.push(2);
   front()
                              q.push(3);
   back()
                              q.back() = 4;
   queue(), queue(cont)
                              q.push(13);
 while (!q.empty()) {
   cout << q.front() << ", "; q.pop();
 } // 1, 2, 4, 13,
                       © BME-IIT Sz.I.
programozási nyelv
                                             2010.05.11
```

```
priority queue<T, vector, Cmp>
Prioritásos sor. Alapesetben a < operátorral hasonlít.
 Műveletek:
 • empty()
                              priority_queue<int> pq;
   push()
                              pq.push(1);
 • pop()
                              pq.push(2);
 • top()
                              pq.push(3);
 priority_queue()
                              pq.push(-2);
                              pq.push(13);
 while (!pq.empty()) {
   cout << pq.top() << ", "; pq.pop();
 } // 13, 3, 2, 1, -2,
                       © BME-IIT Sz.I.
programozási nyelv
                                            2010.05.11
```

```
map<Key, T, Cmp, Alloc>

Asszociatív tömb
— (kulcs, érték) pár tárolása
— alapértelmezés szerint < operátorral hasonlít
— map maga is összehasonlítható

map<string, int> m;
m["haho"] = 8;
m["Almas"] = 23;
cout << m["haho"] << endl;
cout << m["Almas"] << endl;
map<string, int>::iterator i = m.find("haho");
```

```
Párok

- map bejárásakor párok sorozatát kapjuk

- A kulcsra first, az értékre second mezővel hivatkozhatunk

map<string, int> m;
m["haho"] = 8; m["Almas"] = 23; m["xx"] = 13; map<string, int>::iterator p; for (p = m.begin(); p != m.end(); p++) {
    cout << p->first << ": ";
    cout << p->second << ", ";
} // almas: 23, haho: 8, xx: 13
```

Halmaz - olyan map, ahol nem tároljuk az értéket - alapértelmezés szerint < operátorral hasonlít - map-hoz hasonlóan összehasonlítható set<long> s; s.insert(3); s.insert(3); s.insert(7); s.insert(12); s.insert(8); cout << s.count(6) << endl; // 0 cout << s.count(6) << endl; // 1 set<long>::iterator i = s.find(3); Print(s); // 3, 7, 8, 12,

Algoritmusok általánosítása

- Sablonok segítségével az algoritmusok általánosíthatók. Általános működés ún. predikátummal módosítható.
- (Sablon)paraméterként egy eljárásmódot (függvényt) is átadhatunk.
- Példa: Írjunk egy általános kiválasztó algoritmust, ami képes kiválasztani a legkisebb, legnagyobb, leg... elemet.

programozási nyelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11. - 44 -

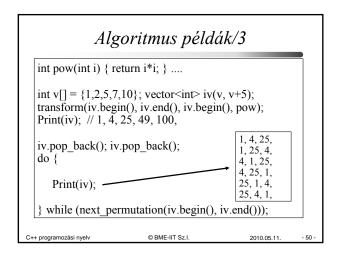
```
\label{eq:class} \begin{split} & Sablon paraméter rel \\ & \text{template} < \text{class T, int n, class S} > \text{T keres}(\text{T t[n]}) \; \{ \\ & \text{T tmp} = \text{t[0]}; \\ & \text{for (int } i = 1; i < \text{n; } i\text{+++}) \text{ if (S::select(t[i], tmp)) tmp} = \text{t[i]}; \\ & \text{return tmp;} \\ \} \\ & \text{template} < \text{class T} > \text{struct Min } \{ \\ & \text{szokásos min. kereséshez} \\ & \text{static bool select(T a, T b) } \{ \text{return a} < \text{b; } \} \}; \\ & \text{template} < \text{class T} > \text{struct Max } \{ \\ & \text{szokásos max. keresésez} \\ & \text{static bool select(T a, T b) } \{ \text{return a} > \text{b; } \} \}; \\ \\ & \text{C++ programozási nyelv} \\ & \text{@ BME-IIT Sz.l.} \\ & \text{2010.05.11.} \\ & \text{-45-} \end{split}
```

© BME-IIT Sz.I.

```
F\ddot{u}gy\acute{e}nyparam\acute{e}terrel template<class T, class S> T keres2(T t[], int n, S sel) { T tmp = t[0]; for (int i = 1; i < n; i++) if (sel(t[i], tmp)) tmp = t[i]; return tmp; } F\ddot{u}gy\acute{e}nyobjektum template<class T> struct Min2 { bool operator()(T a, T b) { return a < b; } }; template<class T> bool kisebb(T a, T b) { return a < b; } }; template<class T> bool kisebb(T a, T b) { return a < b; } } cout << keres2<int>(tomb, 5, Min2<int>()); Példány cout << keres2<int>(tomb , 5, kisebb<int>); } }
```

```
STL Algoritmusok
     accumulate()
                                nth element()
     adjacent find()
                                partial sort()
     binary_search()
                                pop heap(),
     count(), count if()
                                push heap()
   • find(), find_if()
                                random_shuffle()
   • for each()
                                remove if()
     make_heap()
                                search_n()
     max(), max element()
                              • sort(), sort_heap()
                                swap(), swap_ranges()
     merge()
                              • transform()
     min(), min_element()
                              • unique()
     mismatch()
     next permutation()
                              • upper_bound()
C++ programozási nyelv
                        © BME-IIT Sz.I.
                                             2010.05.11.
```


Nem csak C++-t tanultunk!

- OO tervezés
  - dolgok szereplők számbavétele
  - viselkedésük modellezése
  - újrafelhasználhatóság, generikusság
- · OO modell leírása
- · Fejlesztő környezet
- Dokumentálás
- pici UNIX

C++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I.

A forma is fontos!

WhereAmI 47 19

UNIX-szal kezdtük a félévet

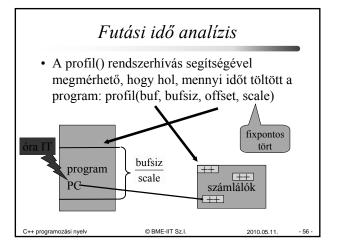
- Néhány gondolat a UNIX-os fejlesztőeszközökről befejezésül:
- Számtalan eszköz, többek által ma már elavultnak tekintett, ugyanakkor hatékony, egységes parancssoros felülettel.
- Kiemelt a szövegfeldolgozás/elemzés hatékony támogatása.
- Egyre több next, next, next, finish program, a PC-s változatokban, ami nem mindig jelent előnyt.

C++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11. - 54 -

Fejlesztést segítő eszközök

- make
- · sccs, rcs, cvs, svn
- prof
- lex
- yacc
- awk
- perl
- ......

C++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11. - 55 -

Futási idő analízis/2

- A futás végén a buffer számlálóit kiírva a statisztika feldolgozható (prof, gprof).
- Megfelelő starup és exit kódot linkelve ez automatikussá tehető (cc -p, gcc -xpg).
- A függények prológ kódját módosítva a függvényekbe való belépések száma könnyen mérhető.

gcc -pg -o pogram program.c

C++ programozási nyelv © BME-IIT Sz.I. 2010.05.11. - 57

Futási idő analízis/3

Ekkor a program futtatásakor keletkezik egy (g)mon.out, amint a gprof programmal lehet feldolgozni: pl: (g)prof program

cumsecs #call ms/call name 80.00 61.5 0.08 1 _vege 38.5 0.13 0.10 _xyz 0.13 0.00 _exit 0.00 main printf 0.00 0.00

lex (csak gondolat ébresztőként)

- · Lexikai analizátor generátor
- Reguláris kifejezésekkel megadott lexikai elemek felismeréséhez C programot generál.
- Önállóan is felhasználható (–ll), de legtöbbször beépítik egy másik programba.

C++ programozási nvelv

© BME-IIT Sz.I.

2010.05.11. - 59 -

yacc (csak gondolat ébresztőként)

- Compiler generáló eszköz környezetfüggetlen nyelvhez.
- A nyelvtani szabályokból előállítja a nyelvtant felismerő C programot.
- Önállóan is használható (-ly), de legtöbbször beépítik másik programba.

C++ programozási nyelv

BME-IIT Sz.I.

2010.05.11. - 60


```
romailex.l

*

extern int yylval;

*

*

I { yylval= 1; return RDIG; }

V { yylval= 5; return RDIG; }

X { yylval= 10; return RDIG; }

L { yylval= 50; return RDIG; }

C { yylval= 100; return RDIG; }

D { yylval= 500; return RDIG; }

M { yylval=1000; return RDIG; }

[^IVXLCDM] { return(yytext[0]); }

C++ programozási nyelv ©BME-IIT Szl. 2010.05.11. -62-
```

